

ORGANIZATION OF LIVE-FORCE
PROTECTION OF A MILITARY
RADAR OBJECT

ÉGY KATONAI RADAROBJEKTUM
ÉLŐERŐS VÉDELME NEK
MEGSZERVEZÉSE

BRAUN András¹ – PETŐ Richárd²

Abstract

Hungary military facility equipped with radars located in five settlements in different parts of the country. Each object is equipped with different types of radar, where radars can detect air targets at different angles, altitudes and distances. What all facilities have in common is that the protection of the object is essential for its smooth operation. In the course of our research, we would like to describe the organization of the live-force protection of a military radar object. In our study, we aimed to establish an armed security guard, describe its main tasks, order of use of coercive means and discuss the rules for the use of firearms.

Keywords

Armed Security Guard, Radar, Military Technology

Absztrakt

Magyarország öt településén, az ország különböző pontjain található radarokkal ellátott katonai létesítmény. Az egyes objektumok különböző típusú radarokkal vannak felszerelve, ahol a radarok más-más oldal-szögeken, eltérő magasságokon és távolságokon képesek a légi célokat felderíteni. Mindegyik létesítmény esetében közös az, hogy az objektum védelme elengedhetetlen a zavartalan működés érdekében. Kutatásunk során egy katonai radarobjektum élőerős védelmének megszervezését kívánjuk ismertetni. Tanulmányunkban a fegyveres biztonsági őrség felállítását, főbb feladatainak ismertetését, a kényszerítő eszközök használatának rendjét, illetve a löfegyverhasználatának szabályainak taglalását tűztük ki célul.

Kulcsszavak

Fegyveres biztonsági őrség, Radar, Hadi-technika

1 braun.andras92@stud.uni-obuda.hu | ORCID: 0009-0008-3958-5751 | PhD Student, Doctoral School on Safety and Security Sciences Óbuda University | Doktorandusz hallgató, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola

2 peto.richard@bgk.uni-obuda.hu | ORCID: 0000-0002-6757-0863 | Adjunct professor, Óbuda University Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Egyetemi adjunktus, Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar

BEVEZETÉS

Napjainkban a légtérvédelem, többek közt a légtér felderítése, kiemelten fontos szerepet tölt be Magyarországon, mely a radarok működése nélkül elképzelhetetlen lenne. Tanulmányunk elsődleges célja a fegyveres biztonsági őrseg megszervezése, ahol ismertetjük az olvasót az őrzött létesítmény fegyveres biztonsági őrseg szolgálatváltási rendjéről, valamint az őrsegparancsnok, az őrparancsnok, az örök, kapu ügyeletesek, járőrök általános és különleges kötelességeiről, illetve kötelmeiről egyaránt. Külön hangsúlyt fektetünk a kényszerítő eszközök alkalmazásának, de leginkább a löfegyverhasználatának rendjére, módjára, a löfegyverek alkalmazására. Löfegyverek használatánál kiemelkedően a fegyverek és löszerek tárolására, amelyekkel az aktuális létesítmény fegyveres biztonsági őrsege fel van szerelve, el van látva. Az őrsegnek támadás esetén vagy akár elemi csapás esetén is mindig a szituációnak megfelelően a lehető legprecízebben kell eljárnia. Amennyiben fegyverhasználatához kell folyamodniuk, annak megvannak a maga szabályai és különböző lépései, illetve, hogy mi előzi meg a fegyverhasználatot. Maga a magatartás, a hideg vér megőrzése kimondottan fontos, ugyanis, ha fokozódik a helyzet, élesben kell bizonyítaniuk tudásukról, s a megfelelő kiképzettségükről. Szükséges tehát ismertetni a személyi állományt, hogy mennyire elengedhetetlen a felkészítésük, megfelelő oktatásuk különböző esetekre. Egyénileg és párokban, nagyobb létszámban is meg kell állják a helyüket az őrzött területen szolgálatot teljesítő őrparancsnoknak, járőröknek, kapu ügyeleteseknek, s ehhez elengedhetetlen az elméleti, mentális, szellemi, fizikai és gyakorlati kiképzettség. [1] [2] [3]

A FEGYVERES BIZTONSÁGI ŐRSEG ÉS AZ ELHELYEZÉSÉRE SZOLGÁLÓ OBJEKTUM JELLEMZÉSE

Az objektumot drótkerítéssel kell körbevenni ügyelve a nyomsáv kialakítására. A drótkerítés szerepe, hogy meggátolja, illetve lelassítsa az objektumba való illetéktelen behatolást. A nyomsáv folyamatos felügyeletét, az élőerőt támogató, CCTV rendszerrel kell ellátni. A nyomsáv karbantartásáról folyamatosan gondoskodni kell. Elsősorban a periméter védelmi eszközök épségének, illetve illetéktelen személy behatolásának érzékelése miatt. A nyomsáv növényzete évszaktól függően változik, így a nyári időszakban a megnövekedett növényzet kitakaró hatással bír. A területre való belépés csak a szolgálat engedélyével lehetséges. A főbejárati kapu nyitását-zárását pedig a fegyveres biztonsági szolgálat hajtja végre. A személyi védelmet a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX Törvény I. fejezetére, valamint a fegyveres biztonsági őrseg Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 27/1998. (VI: 10.) BM rendeletre hivatkozva a fegyveres biztonsági őrseg biztosítja. [4] [5]

A fegyveres biztonsági őrseg állandó, harmadfokú őrseg, mely áll:

- őrsegparancsnokból,
- őrparancsnokból,
- örökből, akik járőrként, illetve reagáló csoportként tevékenykednek.

Az objektum őrzésvédelmét érintő szolgálati ügyekben, az őrsegparancsnok egyidejű tájékoztatása mellett, az őrseg felé utasításra jogosult személyek:

- az objektum parancsnok,
- az objektum parancsnok helyettes,

- a mindenkori ügyeletes parancsnok,
- az objektumügyeletes.

Az örök az év minden egyes napján 24 órás váltásos munkaidőrendszerben látják el feladataikat. Az aktuális őrségutasításban meghatározott munkaidőrendszertől a munkáltató sajátosságainak megfelelően, illetve különleges jogrend időszakában, ideiglenesen el lehet térni. „Az őrség állományának szolgálatba vezénylését előre meg kell tervezni. Ki kell alakítani váltásokat és be kell ütemezni a tárgyhónapra a szabadnapok, illetőleg az évi szabadságok kiadását.” [4, 56.§ (1)] Az őrségbe vezényelt váltás állománya köteles pihenten, szolgálatra alkalmas állapotban, a szolgálatváltás előtt, az őrség eligazítási helyén megjelenni és az előírt formaruhába átöltözni. A szolgálatot átadni készülő őrparancsnok a váltás előtt előkészíti azokat a konkrét feladatköröket, amelyeket az újonnan szolgálatba lépő őrparancsnoknak meg kell ismernie. Az új őrparancsnok a régi őrparancsnoktól átveszi a folyamatban lévő feladatokat, a szolgálat idejére vonatkozó konkrét utasításokat, a szolgálati helyiségek berendezéseit okmányait, a fegyverszobát. Kiadja az új őrségnek a fegyvereket és a lőszert, valamint levezényli az új őrség fegyvereinek töltését, végrehajtja a szolgálatba lépő állomány eligazítását, felvezetését. A régi őrparancsnok vezényli a régi őrség leváltását, fegyvereinek és tárainak ürítését. Az új őrparancsnok irányítja és végzi a régi őrség fegyvereinek visszavételét. „A régi őrszolgálat csak az őrszolgálat szabályos átadása, a fegyver és lőszer leadása után távozik. A szolgálatot átadó minden lényeges körülményről, eseményről a váltóórát köteles tájékoztatni.” [4, 59.§] „A szolgálati helyekre meghatározott létszámból a szolgálatot úgy kell megszervezni, hogy a váltótárs és a szolgálati váltásnak megfelelő készség biztosított legyen.” [4, 49.§] „Az örök váltását az őrzés jellegétől függően kell végrehajtani. A leváltott örök - a szolgálati rendszertől függően - az őrség helyiségében készségi szolgálatot látnak el, vagy pihennek.” [4, 50.§] Az évszaknak és az időjárási viszonyoknak megfelelően a váltás történhet az éppen aktuális őrutasításban meghatározottaktól eltérően is.

„Az eligazítás tartalma:

- az előjáró utasításaiból adódó feladatok ismertetése,
- az általános szolgálati követelményekről és az előző szolgálat alatt történt eseményekről tájékoztatás,
- amennyiben szükséges az adott szolgálati időre szóló jelszám ismertetése,
- a felkészültség, a felszerelés ellenőrzése” [4, 58.§ (1)], szolgálatra képes állapot ellenőrzése
- fegyverhasználat szabályai, biztonsági rendszabályok.

„Az eligazítás folyamán az őrparancsnok meggyőződik arról, hogy a szolgálatba lépők nem állnak esetlegesen szeszkes ital, kábítószer vagy egyéb bódító hatású készítmény hatása alatt, illetve, hogy megfelelő az egészségi állapotuk a szolgálat ellátásához. Ha a szolgálat ellátását akadályoztató okokat észlel, akkor intézkedik azok megszüntetése érdekében.” [4, 58.§ (3)] „Tilos őrségbe vezényelni olyan őrt, aki nem ismeri az őrszolgálat ellátásának alapvető követelményeit, valamint aki ellen büntető vagy őrszolgálati vétség miatt fegyelmi eljárás van folyamatban, továbbá szolgálati beosztásából felfüggesztették.” [4, 60.§] „Fegyveres biztonsági őrséggel kell védeni az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt, ha a

védelmére a Magyar Honvédség, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, valamint az Országgyűlés biztonságáról gondoskodó Országgyűlési Őrség, illetve Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogszabállyal nem kötelezettek, de az őrzés a közbiztonság vagy a nemzeti vagyon védelme érdekében indokolt.” [5, 1.§ (1)] „A fegyveres biztonsági őrzést úgy kell megszervezni, hogy az - figyelemmel az alkalmazott biztonságtechnikai eszközökre, szolgálati állatokra, az őrség szervezetére, létszámára, felszereltségére, szolgálati rendszerére - biztosítsa az adott létesítmény, illetve tevékenység őrtasításban meghatározott jogellenes cselekmények védelmét.” [5, 3.§ (2)] A fegyveres biztonsági őrség alapfeladata a létesítmény őrzésvédelme, zavartalan működésének elősegítése, a jelzőberendezések riasztásaira történő reagálás, a riasztás okának felderítése. Az objektum általános őrzésvédelme során a fegyveres biztonsági őrség őrzi az objektum kerítése által határolt területet a rajta található épületekkel és berendezési tárgyakkal együtt. Ellenőrzi az objektum területére irányuló személy- és gépjárműforgalmat. Együttműködik az objektumban egyéb szolgálatot teljesítő, illetve munkát végző személyekkel.

Az őrség őrzésvédelmi feladatainak ellátása során:

- megakadályozza illetéktelenek behatolását a zárt területre,
- felszólítja a biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyt tevékenysége abbahagyására és igazoltatja,
- visszatartja a tettelesen ellenszegülő személyt a rendőrség megérkezéséig,
- kényszerítő eszközöket alkalmaz és fegyvert használ az arányosság követelményének betartásával a biztonságot veszélyeztető tevékenység megszakítása, felszámolása érdekében,
- felügyeli és kezeli a biztonságtechnikai eszközöket,
- rendkívüli események bekövetkezése esetén biztosítja az elsődleges intézkedések megtételéhez szükséges reagáló képességet,
- ellenőrzi az objektum bejáratait, a belépés jogszerűségét,
- felfedi a biztonságra veszélyt jelentő cselekményeket, továbbá a biztonsági szabályzat előírásainak megsértését,
- intézkedik a rendellenességek megszüntetésére,
- betartatja és betartatja az objektum területén érvényben lévő tűzvédelmi rendszabályokat.

Az őrség tagjai kötelesek az irányítási rendszer vonatkozó és a környezetvédelmi, munkavédelmi és tűzvédelmi szabályok előírását betartani. Bizalmas információkat és üzleti titkokat a vonatkozó külső és belső szabályozásban foglaltak szerint kell kezelni. A rábízott eszközöket és anyagokat védeni, előírás szerint kell kezelni.

„Az őr:

- szolgálatban fegyelmezett, fegyveres biztonsági őrhöz méltó magatartást tanúsít,
- felelősséget érez őrtársai iránt, segíti, egyben visszatartja őket a jogsértő cselekedetektől,
- éber, minden körülmények között megőrzi az államtitkot, a szolgálati, az üzleti és a magántitkot, betartja a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat,

- szakmai ismereteit állandóan fejleszti,
- szolgálati tevékenysége során érvényt szerez a törvényes rendelkezéseknek, az aktuális őrsegutásításban előírtaknak,
- a szolgálati feladatát fegyelmezetten végzi, mindenkor betartja a szolgálati utasításokat,
- engedelmeskedik előljáróinak, vezetőinek, segíti őket a feladatok végrehajtásában, a fegyelem fenntartásában,
- szeszestől befolyásolt, illetve bármilyen okból bódult állapotban lévő személy szolgálatot nem láthat el. Aki szolgálatát önhibájából nem tudja ellátni, felelősségre kell vonni.” [4, 19.§ (1)]

Az őrseg tagjai szolgálati idejük alatt senkit sem fogadhatnak, csomagot, levelet, telefonüzenetet nem vehetnek át, szolgálati idejük alatt mobiltelefont nem vihetnek magukkal. „Az őr a szolgálatban, ha az a szolgálati feladatai maradéktalan végrehajtását nem veszélyezteti, az aktuális őrutasításban meghatározott területen segítséget nyújt:

- a rendőri intézkedés végrehajtásához,
- balesetnél a helyszín biztosításához, a rendőrség, a mentők, a tűzoltók értesítéséhez,
- a bűncselekmény tettesének elfogásához,
- elfogott személyek őrzéséhez vagy előállításához,
- a sérültek részére elsősegélynyújtáshoz.” [4, 19.§ (2)]

„Az őrseg tagja amennyiben bűncselekmény elkövetéséről vagy gyanújáról tudomást szerez, jelenti parancsnokának.” [4, 19.§ (3)] „A járőröknek járőrvonalat kell kijelölni. Ha több járőr működik egy időben, az előjáró, illetve az őrseg irányítására jogosult személy ismertetőjelet, illetve számozást állapít meg részükre.” [4, 30.§ (2)] A járőr megfigyelőhelyét rejtteni kell, a járőr menetvonalhoz kapcsolódó feladatait, idejét, módját az úgynevezett járőrvonal táblázatban kell előírni. „Az előírt feladat végrehajtása után a járőr bevonul az őrseg elhelyezési körletébe és jelenti a parancsnoknak a feladat végrehajtását.” [4, 30.§ (4)]

A járőr feladatai:

- köteles az előre meghatározott időpontban, illetve az őrparancsnok útba indításának és eligazításának megfelelően a járőrtevékenységet megkezdeni,
- a járőrözés során különös figyelmet szentel az objektumot körülvevő kerítés sértetlenségére, ha rendellenességet észlel azonnal jelenti az őrparancsnoknak rádión,
- az objektumba behatoló, illetve onnan kilépő illetéktelen személyek feltartóztatása, igazoltatása, előállítása,
- az objektum belső területén történő munkaidőn túli mozgás felfedése, jogosságának ellenőrzése, folyamatos tűzfigyelés az objektum területén belül és körzetében,
- a meghatározott figyelési pontokon rejtett vagy nyílt figyelést végez,
- a járőrtevékenység során ellenőrzi a lezárt raktárterületek sértetlenségét,
- tűz esetén azonnal értesíti az őrparancsnokot, részt vesz a helyszínbiztosítási, mentési és tűzoltási feladatok végrehajtásában,
- a járőrtevékenység során a kijelölt járőrvonalról letérni tilos,
- az esetlegesen elhelyezett ellenőrző pontokon a járőr regisztrálja ottlétét a nála lévő berendezés segítségével,

- akadályozza meg, hogy az objektum kerítése mentén robbanó, gyújtó, vagy piro-technikai anyagot elhelyezzenek,
- a járőrözés során észlelt gyanús személyek csoportosulását, polgári gépjárművek forgalmát az objektum közvetlen közelében, az objektum fényképezését, filmezését, rajzolását haladéktalanul jelentse az őrparancsnoknak.

Az őrt vagy az objektumot ért támadás esetén az őrparancsnok köteles haladéktalanul értesíteni az őrség parancsnokát és az objektum vezető szolgálatot. Az őrségparancsnok, távollétében az őrparancsnok, ha a létesítményt támadás éri a rendelkezésre álló állomány-nyal megszervezi a védelmet. Támadás esetén azonnal értesíteni kell az objektum vezető szolgálatot, majd megérkezésük után az objektum parancsnoka vagy az általa kijelölt személy veszi át a további irányítást. A járőrözés közben ért támadás esetén az őrparancsnok riasztását követően a járőr, az őrparancsnok a Szolgálati szabályzatban előírtak alapján jár el. Az őrségparancsnok megszervezi a katonai szervezet tervében megszabott feladatok végrehajtását. Kisebb kaliberű támadás esetén a tetteseket el kell fogni, vissza kell tartani a rendőrhatalóság kéréséig. Abban az esetben, ha helyszínbiztosítás szükséges, akkor a vonatkozó előírások alapján végre kell hajtani. A támadást követően az esetleges sérültek részére történő segítségnyújtásról, illetve elszállításukról gondoskodni kell. [4] [5] [6] [7]

A KÉNYSZERÍTŐ ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSÁNAK RENDJE

„A fegyveres biztonsági őr a biztonságot veszélyeztető tevékenység megszakítása érdekében, az azt elkövető személlyel szemben az arányosság követelményének betartásával, az FBÖ. törvény 10.§ (2) bekezdés alapján:

- testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést,
- a visszatartott személy szökésének megakadályozására bilincset,
- a támadás megakadályozására vagy az ellenszegülés megtörésére vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot,
- az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenység, létesítmény, szállítmány ellen fegyveresen vagy felfegyverkezve intézett támadás elhárítására szájkosár és póráz nélküli szolgálati kutyát vagy löfegyvert alkalmazhat, illetve használhat.” [5, 10.§ (2)]

„A kényszerítő eszköz alkalmazása esetén kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés során megsérült személy részére, amint az lehetséges, segítséget kell nyújtani. Szükség esetén a fegyveres biztonsági őr köteles gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.” [5, 10.§ (3)] „A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet, ha az eset körülményei lehetővé teszik, előzetesen figyelmeztetni kell.” [5, 10.§ (4)] „Ha az engedélyezett kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre vagy a használatára nincs lehetőség, a fegyveres biztonsági őr a bilincset, a rendőrbot helyett más eszközt is igénybe vehet, ha a helyettesített eszköz alkalmazásának törvényi feltételei fennállnak és az eszközzel elérni kívánt törvényes cél megvalósítására alkalmas.” [5, 10.§ (5)] Az őrszoba és az onnan eltávozó őrök között, valamint az együttműködési tervben meghatározott szervek között a hírósszeköttetés az alábbi rendelkezésre álló eszközök biztosítják, mint például a távbeszélő készülék, szolgálati mobil és a hasábrádió. Itt felsorolandó a rendőrség (107), tűzoltóság (105) és mentők (104) elérhetősége is.

„A lőfegyver használatát a következő sorrendben meg kell előznie:

- felhívásnak, hogy a felhívott a biztonsági őr felszólításának engedelmeskedjen,
- más kényszerítő eszköz alkalmazásának,
- figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik,
- figyelmeztető lövésnek.” [5, 10.§ (6)]

„A [5, 10.§ (6)] bekezdésben előírt megelőző intézkedések részben vagy teljesen mellőzhetők, ha az eset összes körülményei folytán a megelőző intézkedésekre már nincs idő, és a késedelem következtében a támadás a védett létesítményt, értéket vagy tevékenységet közvetlenül veszélyezteti.” [5, 10.§ (7)] „Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan személyre leadott lövés minősül. Nem minősül lőfegyverhasználatnak a vétlenlövés, az állatra, a tárgyra leadott lövés vagy a figyelmeztető és a jelzőlövés.” [5, 10.§ (8)] Lőfegyverhasználat a raktáépületek, lakóépületek, a repülőtereken légtér irányába szigorúan tilos! „A kényszerítő eszköz alkalmazását haladéktalanul jelenteni kell a felettesnek.” [5, 10/A.§ (1)] A fegyveres biztonsági őr lőfegyverhasználatának és az e törvényben meghatározott intézkedésének jogszerűségét az őrség működési helye szerinti illetékes rendőri szerv vizsgálja ki az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint. „A fegyveres biztonsági őr a fokozott büntetőjogi védelem, valamint az 1997. évi CLIX. törvény szerinti intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultság kizárólag az aktuális őrutasításban szereplő feladatok ellátása során illeti meg.” [7, p. 5.] „Az őr az FBÖ törvény 10.§-ában meghatározott intézkedési kötelezettséggel rendelkezik.” [4, 39.§ (1)] „Az őr az intézkedés megkezdésekor, amennyiben a körülmények megkívánják, a kényszerítő eszközt készenlétbe helyezi, felkészül a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére.” [4, 40.§ (1)] Törekedni kell arra, hogy „az ütés lehetőleg a támadó végtagot érje, kerülni kell, hogy az ütés a fejre, derékra, gyomorra, hasra irányuljon.” [4, 40.§ (2)] „A kényszerítő eszközöket - a testi kényszer és a bilincs kivételével - nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni.” [4, 40.§ (3)] „Az őr intézkedéséről köteles jelentést írni, melynek egy példányát - a jogszerűség kivizsgálása céljából - meg kell küldeni az őrség működési helye szerinti illetékes rendőrkapitányságnak.” [4, 39.§ (2)] „Testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha az őr erőfölényben van vagy az intézkedése alá vont személy állapota, magatartása folytán súlyosabb kényszerítőeszköz alkalmazása nem indokolt. Ilyenkor az őr alkalmazza az önvédelmi fogásokat.” [4, 41.§] „A bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni. Ugyancsak tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megállító.” [4, 42.§ (1)]

„A bilincselés módjai:

- két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése,
- kezek előre-, illetve hátrabilincselése,
- indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése,
- indokolt esetben tárgyhöz bilincselés.” [4, 44.§ (2)]

„A bilincselés módját az őr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy:

- a kezek hátrabilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor vagy alapos okkal tartani lehet az őt elleni támadástól, illetőleg szökéstől,
- lábbilincselés, illetőleg kéz- és lábbilincselés együtt alkalmazása akkor indokolt, ha az elfogott személyről feltételezhető, hogy ellenkező esetben önmagában vagy másban kárt tenne,
- tárgyhoz bilincselésnek akkor és addig van helye, amíg más személy segítségül hívásával nem biztosítható az intézkedés eredményes befejezése, de tilos a tárgyhoz bilincselés alkalmazása járműben történő szállítás közben.” [4, 44.§ (3)]

„Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy, fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor.” [4, 44.§ (4)]

LŐFEGYVERHASZNÁLAT

„A löfegyverhasználat csak arra a személyre irányulhat, akivel szemben az FBÖ. törvény 10. §-a (2) bekezdésének d) pontjában írt feltételek fennállnak.” [4, 44.§ (1)] A FBÖ „az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenység, létesítmény, szállítmány ellen fegyveresen vagy felfegyverkezve intézett támadás elhárítására szájkosár és póráz nélküli szolgálati kutyát vagy löfegyvert alkalmazhat, illetve használhat.” [5, 10.§ (2 d)] „Löfegyverhasználatnak csak a szándékosan személyre leadott lövés minősül. Nem minősül löfegyverhasználatnak a véletlenül bekövetkezett, állatra, tárgyra leadott lövés vagy figyelmeztetőlövés.” [5, 10.§ (8)] „Személyre szándékosan leadott lövés akkor is löfegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.” [4, 44.§ (4)] „A löfegyverhasználat saját elhatározásból, vagy utasításra történhet.” [4, 44.§ (2)] Akkor történhet utasításra, ha a löfegyverhasználat feltételei fennállnak és az őrparancsnokkal folyamatos, személyes vagy rádiókapcsolat van. „A lövést lehetőleg lábra, ha pedig a támadó kezében a támadásra távolból is felhasználható eszköz van, kézre kell irányítani. A löfegyverhasználat további alkalmazásának helye nincs, ha az célját elérte.” [4, 44.§ (3)] „A figyelmeztető lövést általában függőleges irányban a légtérbe kell leadni. Ha ez nem biztonságos, a lövés irányát úgy kell megválasztani, számolva a becsapódást esetlegesen követő gurulattal is, hogy a lövedék életet, testi épséget ne veszélyeztessen és lehetőleg ne okozzon anyagi kárt.” [4, 44.§ (5)] Löfegyverhasználat esetén az őrparancsnok köteles a helyszín biztosításáról gondoskodni. „A löfegyverhasználat vizsgálata során a löfegyvert használó őr és az erre utasítást adó őrparancsnok jelentést ír.” [4, 45.§ (1)]

„A löfegyverhasználatról szóló jelentés tartalmazza:

- mikor, hol, kivel szemben, milyen fegyvert használt, hány lövést adott le, a fegyver típusát, gyári számát,
- a löfegyverhasználat okát,
- a megelőző intézkedéseket,
- milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, hol tartózkodik a sérült,
- milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, az őr, illetve a károsult mit tett a kár enyhítésére,
- a helyszínre, a tanúkra, a bűnjelekre és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat

- a fegyverhasználatra feljogosító törvényhelyre történő hivatkozást.” [4, 45.§ (2)]

„A löfegyverhasználatnak nem minősülő lövést (az állatra, tárgyra leadott lövés, a figyelmeztető, a jelző és a vétlenlövés) az őr azonnal szóban jelenti előljárójának, majd írásos jelentést készít, amely tartalmazza:

- mikor, hol, milyen célból, hány lövést adott le,
- a lövést kiváltó körülményeket, figyelmeztető lövésnél az alkalmazott megelőző intézkedéseket vagy azok mellőzésének okait,
- a lövés irányát és következményét,
- ha a lövés sérülést vagy kárt okozott, annak leírását,
- a lövést követően tett intézkedéseket,
- a helyszínre, a tanúkra, egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.” [4, 46.§ (1)]

A szolgálati fegyverek és lőszerekészletek tárolási rendjét az igazgató által kiadott utasítás alapján az adott őrségre vonatkoztatva kell meghatározni. Az aktuális utasításban meghatározottaktól eltérni nem lehet. Az őrség szolgálati pisztolyait kizárólag fegyverszobában, azon belül az erre a célra elhelyezett páncélszekrényben tárolhatja. A pisztolyok tárolásba helyezése előtt a tárákból a lőszert ki kell üríteni. A pisztolyokat fesztelenített és biztosított állapotban kell tárolni. A tárolás során az egyik pisztolytárat a pisztolyba, a másikat a pisztolytáska tartaléktár fészkebe kell elhelyezni. A pisztolyokhoz a norma szerint járó lőszereket furatos műanyagszámoló lapon kell a tároló helyen elhelyezni, a páncélszekrény ajtajának belső oldalán dokumentálni kell. [4] [7] [8]

ÖSSZEFOGLALÁS

Az objektum védelme érdekében a járőrözés az egész területen folyamatos a különböző járőrútvonalakon. A 24 órás fegyveres biztonsági őrség biztosítja, hogy illetéktelenek ne juthassanak be az objektum területére, mindezt szigorú szabályok közt teszik, illetve az előírásokat betartva. Az élőerős védelem megszervezése során számításba kell venni, hogy a szolgálatot ellátó járőr megbetegedés esetén leváltásra kerülhet. Előre bejelentett betegség esetén a készenlétben lévő személyt ki kell értesíteni, szolgálatba kell vezényelni szolgálatteljesítési kötelezettség céljából. Szolgálatteljesítés során előfordulhat, hogy fegyverhasználatra kerül sor, aminek több kiváltó oka lehet, de erre a teljes fegyveres biztonsági őrségnek fel kell lennie készülve, s a lehető legjobban és leggyorsabban kell reagálnia minden esetlegesen kialakuló szituációban. Az objektum elhelyezkedésének tekintetében fontos tényező, ha egy erdős területről beszélünk, ahol vadászat folyhat a környéken, mely igencsak zavaró lehet az őrség számára, mivelhogy hallják a lövéseket a távolból. Az esetek túlnyomó többségében ez a tevékenység a vadásztársaságok által be van jelentve, s az őrségparancsnok ezt tudtára is adja a szolgálatban lévő állománynak, tehát ha a lejelentett időpontban lövéseket hallanak a távolból, akkor valószínűsíthető, hogy a vadásztársaság elkezdte a vadászatot. Ilyen esetben, ha a járőrök nem észlelnek, ezek tudatában persze, rendellenességet, akkor azt jelentik az őrparancsnoknak, hogy nem őket ért támadásból hallatszódnak a lövések, így nincs szükség készenlét fokozására, vagy bárminemű egyéb beavatkozásra. A fegyveres biztonsági őrségnek bárminemű riasztásra, legyen az tűzvédelmi vagy behatolás jelzés, kész kell lennie megkezdeni a kialakult helyzet szakszerű és a biztonsági előírásoknak megfelelő intézkedéseket, tevékenységeket.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] BEREK L. – BEREK L. – RAJNAI Z., *A tudományos kutatás folyamata és módszerei*. Óbudai Egyetem, 2022. [Online] <https://oda.uni-obuda.hu/handle/20.500.14044/25308>
- [2] BEREK L. – BEREK T. – BEREK L., *Személy- és vagyonbiztonság*. Óbudai Egyetem, 2016. [Online] <http://nbn.urn.hu/N2L?urn:nbn:hu-6315>
- [3] TÓTH A. – TÓTH L., *Biztonságtechnika*, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. [Online] <https://www.scribd.com/document/391792597/Biztonsagtechnika-2014-222p-pdf>
- [4] 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrseg Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról, [Online] <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800027.bm>
- [5] 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról, [Online] <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700159.tv>
- [6] 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről, [Online] <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200001.tv>
- [7] GYÖNGYÖSI E., *Szakmai ismeretek Fegyveres Biztonsági Őr*, 2022, [Online] https://www.bv.gov.hu/sites/default/files/fegyveres_biztonsagi_or-szakmai_ismeretek_signed_9344449_2_20221003114030.pdf
- [8] 253/2004. (VIII.31.) Kormányrendelet a fegyverekről és lőszerkekről, [Online] <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400253.kor>